

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora – Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi uredb (EU) št. 1316/2013 in (EU) 2015/1017 v zvezi s podaljšanjem Evropskega sklada za strateške naložbe ter uvedbo tehničnih izboljšav za ta sklad in Evropsko svetovalno vozlišče za naložbe

(COM(2016) 597 final – 2016/0276 (COD))

(2017/C 075/11)

Poročevalec: **Alberto MAZZOLA**

Zaprosilo	Svet Evropske unije, 26. 9. 2016, in Evropski parlament, 3. 10. 2016
Pravna podlaga	členi 172, 173, 175 in 182 Pogodbe o delovanju Evropske unije
Pristojnost	strokovna skupina za ekonomsko in monetarno unijo ter ekonomsko in socialno kohezijo
Datum sprejetja mnenja strokovne skupine	29. 11. 2016
Datum sprejetja mnenja na plenarnem zasedanju	15. 12. 2016
Plenarno zasedanje št.	521
Rezultat glasovanja (za/proti/vzdržani)	172/0/3

1. Sklepi in priporočila

1.1 Evropski ekonomsko-socialni odbor (EESO) močno podpira pobudo Komisije, da podaljša Evropski sklad za strateške naložbe (EFSI) in poveča finančna sredstva zanj, ter se strinja z razlogi za njegovo ustanovitev in njegovim pomenom za zagotavljanje stabilnosti in gotovosti za vlagatelje in pobudnike projektov. Odbor podpira podaljšanje časovnega obdobja za uporabo EFSI in njegovega financiranja tudi zato, da bo sklad postal še bolj dolgoročen, s čimer se bosta zagotovila sistematičnost in zveznost ukrepov.

1.2 EESO pozdravlja pozitivne rezultate prvega leta delovanja EFSI, saj je nemudoma pritegnil naložbe v predvideni vrednosti, in šteje zlasti naložbeni del za mala in srednja podjetja (MSP) kot uspešnega. Opazovalna skupina za enotni trg pri Odboru bi morala s kazalniki učinka stalno spremljati uporabo EFSI za MSP.

1.3 Odbor meni, da bi moral biti cilj EFSI 2.0 privabiti še več zasebnega kapitala, katerega delež bi presegel 62 %, koliko je znašal v prvem letu. Zato predlaga, da se pozorno prouči razširitev njegovega področja uporabe tudi na druge vrste financiranja, ne le bančnega, in sicer na obvezniške trge ter zavarovalne in pokojninske sklade. Evropski in mednarodni zavarovalni in pokojninski skladi imajo lahko pri naložbah odločilno vlogo.

1.4 EESO poudarja, da je pomembno ohraniti tržno orientiranost in resno preučiti učinek EFSI na zaposlovanje in družbo, s čimer se krepi dodatnost EFSI v primerjavi z drugimi instrumenti EU in običajnim poslovanjem EIB. Obžaluje, da EFSI ne zagotavlja, da se bodo sredstva vlagala v državah z največjimi potrebami. Poziva, naj EFSI geografsko uravnoteženo pokriva celotno EU ob upoštevanju splošne gospodarske dejavnosti posamezne države, ustvarjanja novih delovnih mest in dejstva, da gre za tržno orientirano pobudo, temelječo na povpraševanju, pri čemer ne bi smeli vnaprej določati kvot, v sektorjih, za katere se uporablja, pa bi bilo treba ohraniti dovolj prožnosti.

1.5 EESO meni, da bi moral EFSI 2.0 svoje dejavnosti osredotočiti predvsem na sektorje prihodnosti, kot so industrija 4.0, pametna omrežja energetske, digitalne in prometne infrastrukture ter varstvo okolja, in na čezmejne projekte, vključno z velikimi evropskimi projekti v sektorjih, ki imajo glede na količino naložbenega potenciala najvišje ekonomske multiplikatorje z vidika BDP, ob navedenem pa bi bilo treba upoštevati tudi kmetijstvo, kar bi skupaj v največji meri povečalo učinek na rast in delovna mesta, vključno z možnostjo pridobitve dostopa do drugih skladov EU, med drugim tudi tehnologije z dvojno rabo, povezane z varnostno in obrambno industrijo, in da se skladno s tem spremeni seznam sektorjev, izključenih iz financiranja EIB.

1.6 EESO priporoča okrepitev Evropskega svetovalnega vozlišča za naložbe (EIAH), ki bi moralo biti s svojim delovanjem bolj prisotno v posameznih državah, proaktivno ravnati zlasti v regijah z najbolj omejenimi možnostmi, okrepiti vlogo nacionalnih spodbujevalnih bank in spodbuditi ustvarjanje teritorialnih platform za pomoč. Nadalje bi bilo treba proučiti možnost sofinanciranja projektov EFSI s strukturnimi in investicijskimi skladi, ki bi potekalo gladko in brez birokratskih ovir, ter poskrbeti za boljši dialog z lokalnimi in regionalnimi oblastmi.

1.7 EESO poziva k večji socialni razsežnosti uporabe EFSI, na primer pri izobraževanju, usposabljanju, poklicnem usposabljanju za pridobitev kompetenc in vseživljenjskem učenju, razvoju ustvarjalnih in kulturnih industrij, inovacijah v zdravstvu in medicini ter pri socialnih storitvah, socialnih stanovanjih in otroškem varstvu, turizmu in okoljevarstveni infrastrukturi. V naložbenem načrtu za Evropo bi bilo treba jasno podpreti zaveze s konference COP 21.

1.8 EESO priporoča, da se z obsežno informacijsko kampanjo med ljudmi povsod po Uniji poveča prepoznavnost financiranja EFSI, da se oblikuje logotip EFSI, ki bo prikazan na financiranih pobudah, zlasti tistih za MSP, in da se okrepi dialog z lokalnimi in regionalnimi oblastmi.

1.9 Uspešnost EFSI je za civilno družbo in evropsko blagovno znamko zelo pomembna, zato Odbor poziva, da se ga redno zaproša za pripravo informativnih poročil o finančnih in naložbenih operacijah ter delovanju jamstvenega sklada. Posebna pozornost bo namenjena ustvarjanju delovnih mest, vplivu na okolje ter oceni izvajanja uredbe o EFSI in sprememb, ki jo opravijo neodvisni strokovnjaki na podlagi jasnih socialno-ekonomskih in okoljskih kazalnikov, pri čemer se pojasni tudi dodatnost te pobude.

1.10 EESO ob upoštevanju številnih pozitivnih učinkov socialnih naložb, zlasti za trg dela in javne finance, meni, da je treba nadalje preučiti možnost povezave Junckerjevega načrta 2 s cilji iz svežnja o socialnih naložbah.

2. Ozadje razvoja EFSI in trenutno stanje

2.1 Evropski svet je 28. junija 2016 sklenil, da „[n]aložbeni načrt za Evropo in zlasti Evropski sklad za strateške naložbe (EFSI) že dajeta konkretne rezultate in sta pomembno sredstvo za pomoč pri spodbujanju zasebnih naložb, ob racionalni uporabi omejenih proračunskih virov“.

2.2 Po predstavitvi naložbenega načrta za Evropo novembra 2014 se je nekoliko začelo obujati zaupanje v gospodarstvo in rast. Kljub temu je 22 milijonov ljudi še vedno brez dela, naložbe so 15 % nižje od ravni pred krizo leta 2008, za vrnitev na predkrizno raven pa bi letno potrebovali dodatnih 300 milijard EUR naložb. Gospodarstvo EU že četrto leto zapored kaže znake zmernega okrevanja, pri čemer je bila rast BDP v letu 2015 dvoodstotna. Večji naložbeni projekti sicer ne morejo imeti takojšnjih makroekonomskih učinkov, vendar zaveze, ki so bile z močno podporo sprejete v naložbenem načrtu, že dajejo oprijemljive rezultate.

2.3 V prvem letu delovanja EFSI se je prvotni načrt izkazal za dobrega. Ta sklad, katerega izvajalka in sopokroviteljica je skupina EIB, je na dobri poti, da doseže cilj pritegniti najmanj 315 milijard EUR dodatnih naložb v realni sektor do sredine leta 2018. V tem prvem letu je bilo odobrenih za več kot 115 milijard EUR operacij, od katerih so jih 62 % financirali zasebni vlagatelji. Na dan 15. novembra 2016 je ta znesek pri 154 milijardah EUR oziroma 49 % pričakovane skupne vsote ⁽¹⁾.

2.4 Del za MSP, kjer je bila uspešnost EFSI daleč nad pričakovano, je bil na trgu še posebno hitro sprejet, zato so bila julija 2016 v okviru obstoječih parametrov Uredbe (EU) 2015/1017 sredstva v tem delu povečana za 500 milijonov EUR. Ob koncu prvega leta je bilo odobrenih kar za več kot 47 milijard EUR operacij, namenjenih MSP, oziroma 64 % zneska, predvidenega za vsa tri leta.

⁽¹⁾ Podatki skupine EIB, 12. oktober 2016.

2.5 EFSI je nastal na skupno pobudo Evropske komisije in Evropske investicijske banke, vendar ima samostojno upravljanje. Pomaga financirati inovacije in infrastrukturne projekte v različnih sektorjih: raziskave in razvoj (20 %), energetika (22 %), digitalizacija (12 %), promet (7 %), okolju prijazna in gospodarna raba virov (4 %) in socialna infrastruktura (4 %) – stanje dne 15. novembra 2016.

2.6 EESO je že pozdravil začetek izvajanja naložbenega načrta za Evropo ter „novo usmeritev, ki se ne osredotoča na varčevalne ukrepe in proračunsko konsolidacijo“. Poudaril je, da je naložbeni načrt „korak v pravo smer, vendar se sooča s številnimi resnimi vprašanji glede njegovega obsega z ozirom na velike naložbene potrebe v Evropi, visoke stopnje pričakovanega finančnega vzvoda, morebitnega poteka ustreznih naložbenih projektov, vključitve MSP – ob posebnem upoštevanju mikro in malih podjetij – in časovnega okvira načrta“⁽²⁾. Vendar EESO obžaluje, da v okviru EFSI ni bilo zagotovljeno vlaganje sredstev v države z največjimi potrebami; države članice v postopku v zvezi s čezmernim primanjkljajem v korektivnem delu Pakta za stabilnost in rast ne morejo izkoristiti nobene prilagodljivosti (ECOFIN 2012 in ECOFIN 2014).

2.7 Odbor je s pridom izkoristil izkušnje in mnenja predstavnikov socialnih partnerjev ter organizirane civilne družbe in zvezi z EFSI, ki so bili podani na posvetovanju 10. novembra 2016 in so bili v glavnem pozitivni.

3. Predlogi Komisije

3.1 Komisija predlaga, da se EFSI podaljša za dve dodatni leti, in sicer do leta 2020, ter da se jamstvo EU s 16 milijard EUR poveča na 26 milijard EUR, prispevek EIB pa s 5 milijard EUR na 7,5 milijarde EUR. Cilj tega je v celotnem obdobju stimulirati naložbe v višini približno 500 milijard EUR. Komisija zato predlaga povečanje jamstvenega sklada za 1,1 milijarde EUR, da bi nato znašal 9,1 milijarde EUR. Dvig sredstev bo povečini financiran s sredstvi instrumenta za povezovanje Evrope in prihodki iz operacij EIB, povezanih z EFSI.

3.2 Za prednostne sektorje, navedene v nadaljevanju, so bili oblikovani večletni strateški cilji EFSI 2.0, da bi v skladu s prednostnimi nalogami proračuna EU podprli naložbe za rast:

- strateška infrastruktura z digitalnimi naložbami in naložbami v energijo v skladu s politikami EU,
- prometna infrastruktura v industrijskih središčih, okolje, izobraževanje, raziskave in inovacije,
- naložbe za spodbujanje zaposlovanja, zlasti prek financiranja za MSP in ukrepov za zaposlovanje mladih,
- človeški kapital, kultura in zdravje.

3.3 Evropska komisija meni, da naj bi pobuda Evropski investicijski banki in EFSI na teh področjih omogočila izvajanje operacij financiranja in naložbenih operacij v večjem obsegu, samo EIB pa bolj tvegane, vendar ekonomsko vzdržne projekte, ki jih omogoča jamstvo EU. Z multiplikacijskim učinkom bi lahko ustvarili za 15 EUR projektnih naložb na vsak euro jamstva, kar bi do konca sedanjega večletnega finančnega okvira pomenilo najmanj 500 milijard EUR.

3.4 Glavne spremembe, ki jih Komisija predlaga v zvezi z Uredbo (EU) 2015/1017, se nanašajo na:

- povečanje dodatnosti projektov, vključno s čezmejnimi infrastrukturnimi projekti in z njimi povezanimi storitvami, ki so bili posebej opredeljeni kot projekti, ki zagotavljajo dodatnost,
- razširitev uporabe EFSI v manj razvitih regijah in/ali regijah v prehodu ter enostavnejše povezovanje skladov ESI, programa Obzorje 2020 in instrumenta za povezovanje Evrope s podporo EFSI,
- podporo za manj razvite regije in regije v prehodu na podlagi izrecne omembe vseh panog, ki sicer ne bi bile zajete v splošnih ciljeh,
- večji poudarek EFSI na projektih, ki prispevajo k uresničevanju ciljev COP 21 in prednostnih nalog na področju podnebnih sprememb,

⁽²⁾ Mnenje EESO – Naložbeni načrt za Evropo (UL C 268, 14.8.2015, str. 27).

- možnost, da se v EFSI zaradi velikega ekonomskega multiplikacijskega učinka vključijo projekti naložb v obrambo,
- spodbujanje ciljev EFSI glede sektorske in geografske raznolikosti ter hkratno ohranjanje tržne orientiranosti,
- večjo preglednost v procesu upravljanja EFSI.

4. Splošne ugotovitve

4.1 EESO pozdravlja in močno podpira pobudo Komisije, da podaljša Evropski sklad za strateške naložbe ter poveča finančna sredstva zanj, ter se strinja z razlogi za njegovo ustanovitev in njegovim pomenom za spodbujanje razvoja naložb v Evropski uniji. Odbor ponavlja svoje že izraženo stališče ⁽³⁾, da je potreben evropski načrt za rast in delovna mesta, ki ambicioznejši EFSI povezuje z drugimi programi Unije za spodbujanje rasti, zlasti programom Obzorje 2020, instrumentom za povezovanje Evrope in strukturnimi skladi. EESO podpira omogočanje drugim skladom EU, da finančno podprejo naložbeno jamstvo v sektorjih, za katere so pristojni.

4.2 Te programe nepovratnih sredstev in javne naložbe je treba ohraniti in jih ne slabiti zaradi njihove specifičnosti, saj omogočajo in so pomembni za rast in delovna mesta.

4.3 EESO sicer še pričakuje natančnejšo kvalitativno in kvantitativno analizo, vendar pozdravlja pozitivne rezultate prvega leta delovanja EFSI, saj je nemudoma pritegnil naložbe v predvideni vrednosti, in šteje naložbeni del za MSP kot uspešnega. S tem se uresničuje tisto, kar je Odbor dejal o vlogi EFSI na področju tveganega kapitala in o potrebi po financiranju rasti novih delovnih mest in podjetij, zlasti MSP ⁽⁴⁾.

4.4 Odbor meni, da uspeh EFSI na področju MSP deloma izhaja iz nenehnih težav v mehanizmu, ki se uporablja za prenos sredstev iz bank v podjetja, kar je razvidno iz nedotaknjenih depozitov pri ECB, zato bi morala opazovalna skupina za enotni trg pri EESO s kazalniki učinka stalno spremljati uporabo EFSI za MSP.

4.5 Odbor meni, da bi moral biti cilj EFSI 2.0 privabiti še več zasebnega kapitala, katerega delež bi po možnosti presegel 62 %, kolikor je znašal v prvem letu. Zato predlaga, da se pozorno prouči razširitev njegovega področja uporabe tudi na druge vrste financiranja, ne le bančnega, in sicer na finančni sektor, obvezniške trge ter zavarovalne in pokojninske sklade ⁽⁵⁾. EESO se strinja, da je potreben dodaten sklad, ki bi bil zlasti namenjen spodbujanju zasebnih naložb. V Evropi imajo institucionalni vlagatelji v upravljanju kar 13 500 milijard EUR ⁽⁶⁾ sredstev, od česar je manj kot 1 % naložb v infrastrukturo.

4.6 EESO poziva evropske institucije, naj preučijo možnost večje prožnosti, da bodo lahko države članice, ki so v težkem položaju, povečale javne naložbe ter v okviru EFSI financirale infrastrukturo in raziskave, kakovostno izobraževanje, otroško varstvo, zdravstveno varstvo in socialne storitve.

4.6.1 Za povečanje teh sredstev bi bilo treba spremeniti pravila enotnega trga za kapital, kot je Solventnost II, ki omejujejo naložbe evropskih zavarovalnih in pokojninskih skladov v infrastrukturo. Denimo v Kanadi znašajo ta sredstva pri naložbah v infrastrukturo, tudi evropsko, 15 % sredstev v upravljanju. Navedene težave bi lahko omilili s platformo, ki bi jo financirali instrument za povezovanje Evrope, EIB in zavarovalni skladi, ter tako zagotovili ustrezno uporabo sredstev.

4.7 Po mnenju Odbora je za uspeh EFSI 2.0 pomembno ohraniti njegovo tržno orientiranost in povečati dodatnost EFSI v primerjavi z drugimi instrumenti EU in osrednjo dejavnostjo EIB. Zato bi moral biti vsak projekt ne le skladen s politikami EU, temveč bi ga bilo treba tudi presojati glede na njegove koristi in pričakovane ekonomske rezultate.

⁽³⁾ Glej opombo 1.

⁽⁴⁾ Mnenje EESO o rasti in državnem dolgu v EU – dveh inovativnih predlogih (UL C 143, 22.5.2012, str. 10).

⁽⁵⁾ Glej opombo 1.

⁽⁶⁾ Akcijski načrt EU za čim boljše izkoriščanje novih finančnih shem.

4.8 EESO se strinja, da je treba podpreti dodatnost projektov, podprtih z EFSI, in s tem doseči, da bodo bolj tvegani projekti za banke bolj zanimivi in jih bo lažje financirati. Ravno tako je treba med merila dopustnosti vključiti zahtevo, da morajo podprti projekti obravnavati nedelovanje trga in neoptimalne naložbene okoliščine ter da je treba čezmejne infrastrukturne projekte in s tem povezane storitve posebej opredeliti kot projekte, ki sami po sebi izpolnjujejo zahtevo glede dodatnosti, da bo mogoče z naložbenim načrtom dejansko obuditi evropsko gospodarstvo ter spodbuditi ustvarjanje delovnih mest in ekonomsko in socialno kohezijo.

4.9 EESO odločno poziva, naj se EFSI bolj uporablja pri izobraževanju, usposabljanju, poklicnem usposabljanju za pridobitev kompetenc in vseživljenjskem učenju, razvoju ustvarjalnih in kulturnih industrij, v zdravstvu ter pri socialni in turistični infrastrukturi.

4.10 Odbor vztraja, da je treba pri EFSI uravnotežiti geografsko pokritost EU kot celote, ki naj odraža splošno gospodarsko dejavnost posamezne države in dejstvo, da gre za tržno orientirano pobudo, katere duh temelji na povpraševanju, pri čemer ne bi smeli vnaprej določati kvot, pri dodeljevanju sredstev po sektorjih pa bi bilo treba ohraniti dovolj prožnosti. EESO se strinja, da je smiselno okrepiti Evropsko svetovalno vozlišče za naložbe (EIAH), da bo lahko s svojim delovanjem bolj prisotno v posameznih državah. Prav tako podpira možnost sofinanciranja projektov EFSI s strukturnimi in investicijskimi skladi, ki bi potekalo gladko in brez birokratskih ovir.

4.10.1 Vlogo EIAH in nacionalnih spodbujevalnih bank bi bilo treba razširiti ne le na nudenje tehnične pomoči, bolj osredotočene na lokalno raven po vsej EU, temveč tudi na skrb za boljše komuniciranje med lokalnimi in regionalnimi oblastmi ter EFSI 2.0.

4.10.2 Tudi nacionalne spodbujevalne banke bistveno prispevajo k uspehu EFSI. EU in nacionalne vlade so ob podpori EFSI pomagale in bi morale še naprej vse bolj podpirati zagon svežih projektov ali nadaljevanje že obstoječih, ki sicer ne bi bili finančno vzdržni. To je zlasti značilno za projekte z neopredeljivim tveganjem, povezanim z uporabo/povpraševanjem. Nekatera tveganja te vrste je mogoče obvladovati z delno uporabo jamstev, ki jih nudijo nacionalne spodbujevalne banke. Te lahko mnogokrat tržno nezanimive posle spremenijo v posle, ki so zanimivi za institucionalne vlagatelje.

4.11 EESO se strinja z idejo, da „prispevki držav članic v Evropski sklad za strateške naložbe (EFSI) ne bodo vključeni v izračune proračunskega primanjkljaja“, in želi, da se to načelo razširi tudi na naložbene programe, na primer v obliki polno izoblikovanega zlatega pravila za strateške javne naložbe.

4.12 Po mnenju Odbora bo mogoče spodbuditi evropske naložbe in privabiti tuje ⁽⁷⁾ – to bi moralo biti v uredbi urejeno na podlagi vzajemnosti – ter dejansko doseči, da bo razmerje med jamstvom in naložbami 1 proti 15, ne le z oživitvijo evropskega gospodarstva in rasti, ampak bo treba s strukturnimi reformami, odpravo ovir za naložbe in vključitvijo prispevka EFSI tudi hitreje v celoti uresničiti tretji steber naložbenega načrta.

4.13 EESO priporoča, da se z obsežno informacijsko kampanjo med ljudmi in dodajanjem logotipa EFSI na vse pogodbe o financiranju z njegovo podporo, zlasti tiste za MSP, poveča prepoznavnost financiranja EFSI. Odbor meni, da je spremljanje operacij financiranja in naložb ter vodenja in delovanja jamstvenih skladov pomembno za vso civilno družbo, ki jo predstavlja, ter za lokalne in regionalne oblasti, pomembne pa so tudi ocene izvajanja uredbe o EFSI in njenih sprememb, ki jih pripravljajo neodvisni strokovnjaki. EESO zato poziva, naj se poročila o tem predstavljajo ne le Parlamentu in Svetu, temveč tudi EESO in OR.

⁽⁷⁾ Glej na primer kitajski program *One Belt One Road* (En pas, ena pot).

5. Posebne ugotovitve

5.1 V zvezi s prednostnimi sektorji EESO meni, da bi bilo treba z EFSI 2.0 na podlagi obsega potencialnih naložb uravnoteženo in prožno financirati različne sektorje gospodarstva, zlasti energetiko in digitalizacijo, krožno gospodarstvo in uresničevanje ciljev COP 21, trajnostni promet in čezmejna omrežja, pa tudi sektorje, kot so kmetijstvo, biogospodarstvo, proizvodnja in storitve v manj razvitih regijah in regijah v prehodu, da bi bil učinek na zaposlovanje čim višji, vključno s tehnologijami za dvojno rabo, povezanimi z varnostno in obrambno industrijo, ki podpirajo vzpostavitev enotne, trdne in jasneje določene tehnološke in industrijske baze evropske obrambe z „boljšim usklajevanjem in skupnim načrtovanjem, da bi v prihodnje dosegli celo evropsko obrambno unijo“⁽⁸⁾.

5.1.1 Odbor zlasti priporoča, da se podpreta digitalizacija proizvodnje (industrija 4.0) ter varen in enoten razvoj omrežij v oblaku in podatkovnih centrov.

5.2 V zvezi z upravljanjem EFSI Odbor meni, da bi bilo v usmerjevalnem odboru smiselno uvesti kroženje predstavnikov Evropske komisije (z izjemo GD ECFIN) in EIB, da bi lahko bili vključeni tudi predstavniki generalnih direktoratsv za sektorje, kot so promet, digitalizacija in okolje, s čimer bi spodbujali uravnoteženo financiranje vseh sektorjev. Tudi naložbeni odbor, ki odloča, kateri projekti bodo prejeli jamstvo EU, mora biti v celoti neodvisen in odločati pregledno, ne da bi v proces posegali EIB, Evropska komisija ali drugi javni oziroma zasebni vlagatelji. Poleg tega bi ga bilo treba razširiti s strokovnjaki za posamezne sektorje, ki lahko zagotavljajo specifično znanje o stanju na geografskih trgih, ki so jim namenjeni ukrepi.

5.3 Za EFSI je na voljo občutno več sredstev kot za druge pobude Unije, zato omogoča naložbe v velike evropske projekte v vrednosti več kot 10 milijard EUR, podprte predvsem z zasebnim kapitalom⁽⁹⁾. Za izvajanje takšnih projektov bo po mnenju Odbora Komisija morala imeti bolj proaktivno vlogo, da bo lahko podprla skupno zaganjanje različnih evropskih programov in oblikovala ustrezen regulativni okvir, zlasti v sektorju prometa, energetike in omrežij IKT, ki imajo z vidika BDP najvišje ekonomske multiplikatorje.

5.4 EESO meni, da bi morale biti pri EFSI bolj poudarjeno sodelovalno digitalno gospodarstvo v Evropi s pospeševanjem evropskih naložbenih platform za spodbujanje rasti zagonskih podjetij v tem sektorju in ustvarjanjem kakovostnih delovnih mest. Zajamčiti je treba pravice delavcev in varstvo potrošnikov.

V Bruslju, 15. decembra 2016

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Georges DASSIS

⁽⁸⁾ Glej mnenje EESO o novi strategiji EU za zunanjo in varnostno politiko (UL C 264, 20.7.2016, str. 1).

⁽⁹⁾ Na primer evropski sistem kontrole zračnega prometa, evropski sistem za upravljanje železniškega prometa, povezani in avtomatizirani avtomobili, povezana omrežja na morju za severnomorske vetrne elektrarne, gigabajtna tehnologija v industriji, visokozmogljivo računalništvo in uvajanje širokopasovnih povezav po Evropi.